

Sotsiaalministri määruse „Vanaduspensioniea kehtestamine“ eelnou seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrusega kehtestatakse 2027. aasta vanaduspensionieaga. Kuni 1. novembrini 2025. a kehtib Vabariigi Valitsuse 2027. aastaks kehtestatud vanaduspensionieaga (65 aastat ja 1 kuu), mis võeti vastu riikliku pensionikindlustuse seaduse (RPKS) kuni 1. novembrini 2025. a kehtiva redaktsiooni alusel 2024. aasta lõpus. Ministri määruse kehtestamine on vajalik, sest RPKSi kohaselt kehtestab vanaduspensioniea edaspidi valitsuse asemel minister.

Võrreldes valitsuse poolt varem kehtestatuga vanaduspensionieaga ei muutu ja 2027. aastal on vanaduspensionieaga 65 aastat ja 1 kuu.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi hüvitiste ja pensionipoliitika osakonna nõunik Liidia Soontak (liidia.soontak@sm.ee), sotsiaalkindlustuse ja majandusekspert Magnus Piirits (magnus.piirits@sm.ee) ja pensionipoliitika juht Merle Sumil-Laanemaa (merle.sumil-laanemaa@sm.ee). Mõjude analüüsi on koostanud Sotsiaalministeeriumi analüüsi ja statistika osakonna analüütik Elo Reitalu (elo.reitalu@sm.ee). Eelnõu juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusnõunik Reet Kodu (reet.kodu@sm.ee).

1.3. Märkused

Eelnõuga kehtestatakse uus määrus. Eelnõu ei ole seotud muude menetluses olevate eelnõudega.

Eelnõu ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kolmest paragrahvist.

Paragrahv 1 sätestab, et 2027. aasta vanaduspensionieaks kehtestatakse 65 aastat ja üks kuu. Tegemist on sama vanaduspensionieaga, mille kehtestas Vabariigi Valitsus 07.11.2024. a määrusega nr 71 „[2027. aasta vanaduspensioniea kehtestamine](#)“. Ministri määruse kehtestamise vajadus tuleneb RPKS [§ 7¹ lõikest 6¹](#), mille kohaselt kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega vanaduspensioniea 2027. aastaks, arvestades RPKSi enne 2025. aasta 1. novembrit kehtinud redaktsiooni alusel kehtestatud vanaduspensionieaga 2027. aastaks. Valitsuse varasem määrus ei kehti alates 01.11.2025. a tulenevalt volitusnormi muutmisest (haldusmenetluse seaduse [§ 93 lõike 1](#) kohaselt kehtib määrus kuni volitusnormi kehtetuks tunnistamiseni, see laieneb ka määruse andja muutmisele). See tähendab, et minister peab kehtestama varem valitsuse poolt kehtestatud 2027. aasta vanaduspensioniea uuesti. Järgnevateks aastateks kehtestab minister vanaduspensioniea [RPKS § 7¹ lõike 6](#) alusel iga aasta 1. jaanuariks.

Vanaduspensioniea alused ja valem on sätestatud RPKS §-s 7¹. Alates 2027. aastast on vanaduspensionieaga 65 aastat, millele on lisatud 65-aastaste isikute (meeste ja naiste) eeldatava eluea muutus, mille avaldab igal aastal Statistikaamet.

Vanaduspensioniea kehtestamisel võetakse baasperioodiks aastad 2018–2022 ja lähteperioodiks ajavahemik neli kuni kaheksa aastat enne 2027. aastat. Seega arvutatakse eeldatava eluea kasv viie kalendriaasta libiseva keskmisena, et vältida üksikute aastate statistika kõikumist. Baasperioodiks on alati aastad 2018–2022, igal kalendriaastal muutub vaid viie aasta libisev keskmine.

Baasperioodil oli Statistikaameti andmete järgi 65-aastaste eeldatav eluiga vastavalt 18,41, 18,71, 18,76, 17,47 ja 18,23 aastat. Baasperioodil on 65-aastaste keskmine eeldatav eluiga 18,316 aastat.

2027. aasta vanaduspensioniea arvutamisel on lähteperioodiks aastad 2019–2023. Nendel aastatel oli 65-aastaste eeldatav eluiga vastavalt 18,71, 18,76, 17,47, 18,23 ja 18,99 aastat. Lähteperioodi keskmiseks väärtuseks on 18,432 aastat. Lähteperioodi erinevus baasperioodist on 0,116 ehk 1,4 kuud. Kuna vanaduspensioniiiga on väljendatud kuu täpsusega, siis ümardatult on lähteperioodi ja baasperioodi erinevuseks üks kuu.

$$\begin{aligned} \text{Vanaduspensioniiiga}_{2027} &= 65 + \frac{(18,71 + 18,76 + 17,47 + 18,23 + 18,99)}{5} \\ &- \frac{18,41 + 18,71 + 18,76 + 17,47 + 18,23}{5} = 65 + 18,432 - 18,316 = 65 + 0,116 \\ &0,116 \times 12 = 1,4 \text{ kuud ehk ümardatult 1 kuu} \end{aligned}$$

Kooskõlas RPKS § 7¹ lõikega 5 leitakse vanaduspensioniiiga ühe kuu täpsusega. Eeldatava eluea muutuses olevad komakohad teisendatakse kuudeks.

Eeltoodust tulenevalt on 2027. aasta vanaduspensioniiiga 65 aastat ja üks kuu. Näiteks jõuavad 2027. aastal vanaduspensioniiikka 1962. aastal sündinud inimesed, v.a need, kes on sündinud detsembris. Detsembris sündinud inimesed saavad 65 aasta ja ühe kuu vanuseks 2028. aasta jaanuaris ja nende pensioniiga saabub 2028. aastal, mille täpne aeg selgub 2026. aasta vanaduspensioniea määrase alusel.

Paragrahv 2 sätestab määrase rakendamise aja – 1. jaanuar 2027, sest tegemist on 2027. aasta vanaduspensionieaga.

Paragrahviga 3 sätestatakse määrase jõusutmise aeg – 1. november 2025. a. Määrus jõustub volitusnormi jõustumisega samal ajal.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määrase mõjud¹

Määruses esitatud muudatuste rakendamisel võib eeldada mõju järgmistes valdkondades: sotsiaalne, sealhulgas demograafiline mõju ning mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele ja eelarvele. Mõjude olulisuse tuvastamiseks hinnati nimetatud valdkondi nelja kriteeriumi alusel: mõju ulatus, mõju avaldumise sagedus, mõjutatud sihtrühma suurus ja ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk. Eelnõus esitatud muudatused ei avalda mõju regionaalarengule, elu- ja looduskeskkonnale ega riigi julgeolekule ja välissuhetele ning

¹ Mõjuanalüüs põhineb Vabariigi Valitsus 07.11.2024. a määruse nr 71 „2027. aasta vanaduspensioniea kehtestamine“ seletuskirjas toodud mõjuanalüüsil.

seetõttu ei ole mõju olulisust nendes mõjuvaldkondades hinnatud. Kavandatav muudatus rakendub alates 2027. aastast.

Mõjuanalüüsi koostamiseks on kasutatud peamiselt Sotsiaalkindlustusameti ja Statistikaameti andmeid ning Rahandusministeeriumi pikaajalist majandusproгноosi.

4.1. Sihtrühma suurus ja mõju avaldumise sagedus

01.01.2024 oli Eestis 326 000 pensionäri (sh 310 000 vanaduspensionäri). Rahandusministeeriumi prognoosi järgi kasvab 2060. aastaks pensionäride arv umbes 340 000-ni. Seejärel hakkab pensionäride arv mõnevõrra kahanema. Rahandusministeeriumi baasstsenaariumi kohaselt väheneb tööealiste ja pensionäride arvu suhe 2070. aastal 1,64-ni² (2023. aastal 3,09³).

Kaudselt puudutab muudatus kõiki tulevikus pensionile jäävaid praeguseid tööealisi inimesi. Statistikaameti andmetel oli 2024. aasta alguses 1 004 000 tööelist inimest (15–74-aastased), mis moodustas kogu elanikkonnast 74% (sh oli 20–63-aastaseid 796 479 ehk 56,7%). Prognooside kohaselt tööealiste arv ja osakaal aja jooksul väheneb ning pensioniealiste osakaal suureneb. Seetõttu mõjutab eelnõus esitatud muudatus suurt osa Eesti elanikkonnast. Eelnõus esitatud muudatuse mõju avaldumise sagedus on hinnanguliselt keskmine, kuna vanemaealised puutuvad muudatusega kokku reeglipäraselt, st pensioniea saabumisel, kuid mitte iga päev.

4.2. Sotsiaalne, sealhulgas demograafiline mõju

Muudatuse peamine sotsiaalne mõju seisneb selles, et soodustab meeste ja naiste tööturul osalemist ning seeläbi ka tööjõupakkumise kasvu. Kaudselt avaldab muudatus mõju vanemaealiste majanduslikule toimetulekule, sest kauem töötamine aitab suurendada sissetulekuid. Eesti elanikkond vananeb. Samal ajal on inimeste eluiga pikenenud ja inimesed elavad kauem tervena. Eurostati andmetel oli 65-aastaste keskmine oodatav eluiga 2022. aastal 18,7 aastat ja prognoosi järgi⁴ 2070. aastal 24,17.

Tulenevalt rahvastiku üldisest vananemisest pööratakse vanemaealiste (55–64-aastased) tööturule toomisele ja nende tööhõive suurendamisele erilist tähelepanu kõikides Euroopa Liidu riikides. Kuna üle 65-aastaste inimeste osatähtsus kogurahvastikus kasvab⁵, on oluline, et inimesed säilitaksid oma töövõime ja soovi tööd teha ka vanemas eas ning panustaksid seeläbi tööjõu hulga suurendamisse. 2023. aastal oli Statistikaameti andmetel Eestis 60–64-aastaste tööhõive määr 67,9%. Meeste ja naiste võrdluses on meeste tööhõive määr mõnevõrra madalam (meestel 64,7% ja naistel 70,5%) (joonis 1).

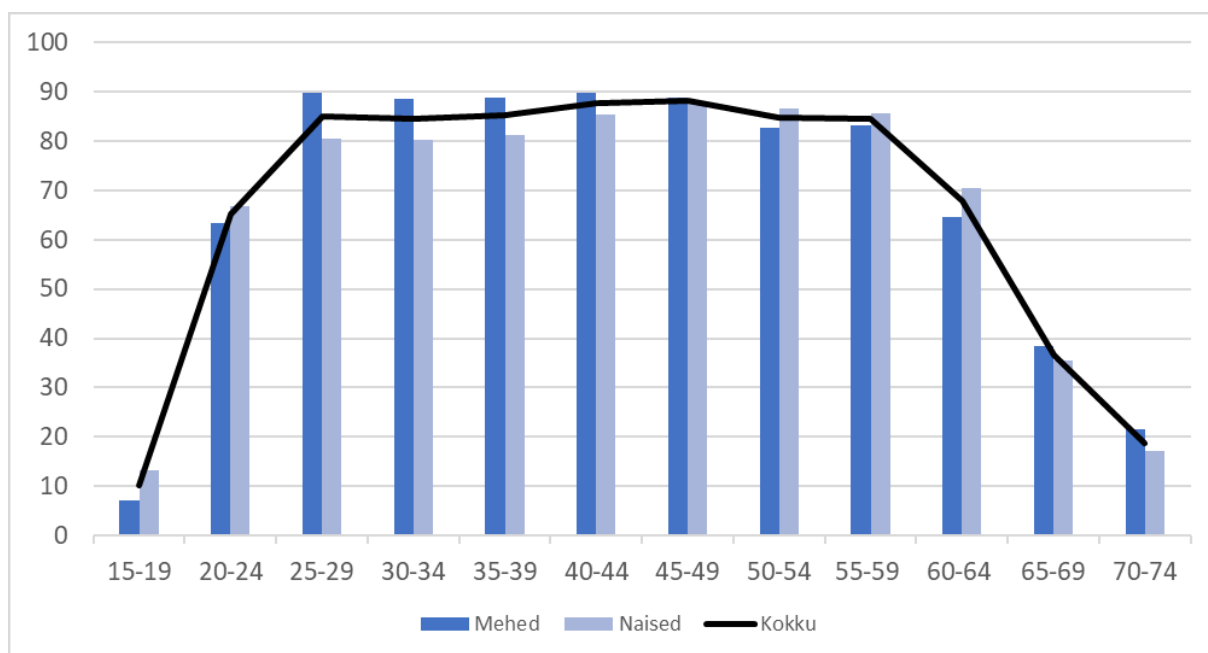
Joonis 1. Tööhõive määr vanuserühmade ja soo järgi 2023. aastal (%)

² https://www.sm.ee/sites/default/files/documents/2022-12/Eesti%20pensionis%C3%BCsteemi%20j%C3%A4tkusuutlikkuse%20anal%C3%BC%C3%BCs_sotsiaalmini%20steerium.pdf (lk 46 p 112).

³ Statistikaameti andmetel oli seisuga 01.01.2023 tööelisi (vanuses 15–74) 1 004 000 ja pensionäre 324 586.

⁴ EuroPop2023, Eurostati prognoos.

⁵ Statistikaameti rahvastikuprognoosi järgi suureneb 65-aastaste ja vanemate inimeste osakaal 2040. aastaks 25,6%-ni (2023. aastal 21%).

Allikas: Statistikaamet

Vanemaealiste tööhõive määr on Eestis võrreldes Euroopa Liidu keskmisega küll kõrgem⁶ (selle peamiseks põhjuseks on suhteliselt madalad vanaduspensionid), ent vanuse kasvades langeb see kiiresti hoolimata sellest, et valmisolek vanaduspensionieas töötamist jätkata on olemas. Vanematel inimestel on tööealise elanikkonnaga võrreldes madalam sissetulek, sest nende peamine sissetulek on pension. Statistikaameti andmetel oli 2023. aastal keskmine vanaduspension 680 eurot kuus, keskmine brutokuupalk aga 1833 eurot. Eesti eakate vaesusrisk on ka üks Euroopa Liidu suuremaid. 2022. aastal elas Eestis suhtelises vaesuses 46,8% eakatest (65-aastased ja vanemad) ja 79,1% üksi elavatest eakatest⁷. OECD uuringu järgi on Eestis pensioni neto asendusmäär⁸ 34,4 protsenti ehk üks madalaimaid (OECD keskmine on 61,4 protsenti⁹).

Pensioniea tõstmine aitab mõnevõrra vanemaealiste majanduslikku toimetulekut parandada, sest kauem töötamisega suureneb pensioni arvutamise aluseks olev staaž ja suurenevad kindlustusosakud, mis loob pensionisaajale eelduse saada suuremat pensioni. Samuti pikeneb II samba kogumisperiood ja lüheneb väljamaksete periood.

Ühtlasi aitab pensioniea tõstmine osaliselt leevendada tööealise elanikkonna vähenemisest tekkivat tööjõupuudust ning parandab sotsiaalkaitstesüsteemi jätkusuutlikkust. Eesti sotsiaalkaitstesüsteemi iseloomustab sotsiaalkaitsekulude väike osakaal. Eurostati andmetel moodustasid Eesti sotsiaalkaitsekulud 2022. aastal 16% SKT-st, samas kui EL-i keskmine oli 27,2% (joonis 2).

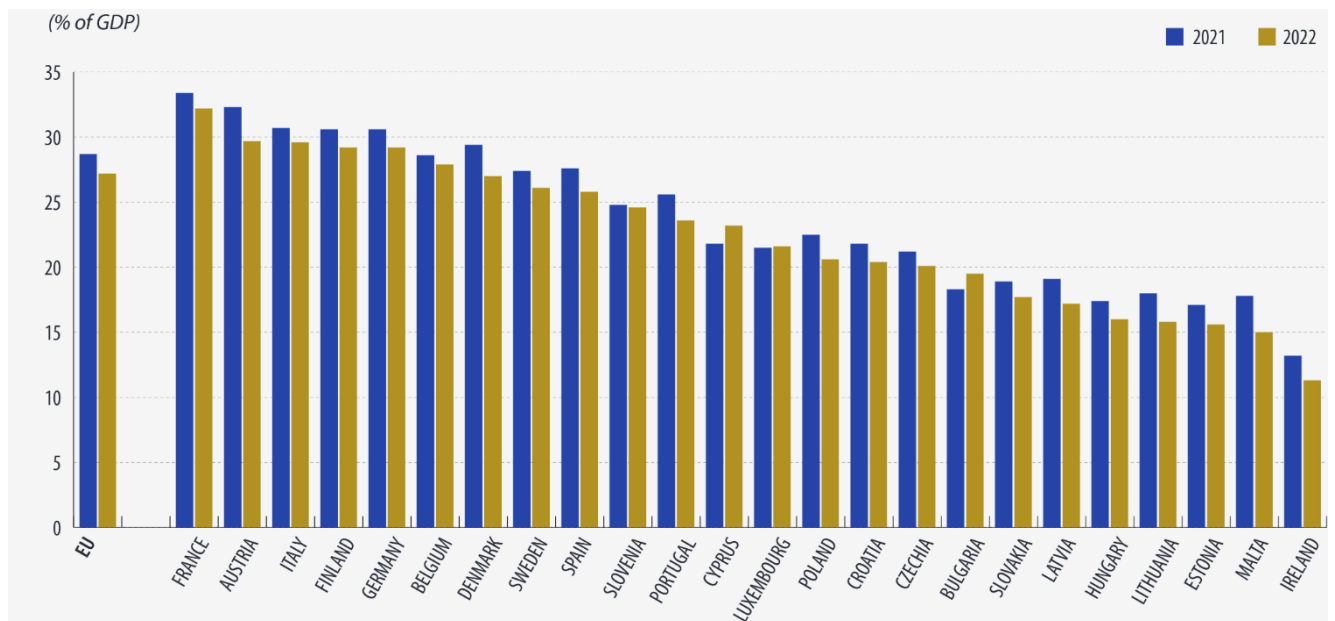
Joonis 2. Sotsiaalkaitsekulud Euroopa Liidu riikides 2021/2022, % SKT-st

⁶ 2020. aastal oli 64–74-aastaste tööhõive määr Eestis 26%, Euroopa Liidus keskmiselt aga 9,5%.

⁷ Kogu elanikkonna suhtelise vaesuse määr oli Statistikaameti andmetel 2022. aastal 22,5%.

⁸ Netopensioni asendusmäär on määratletud kui individuaalne netopension, mis on jagatud pensionieelse netopalgaga, võttes arvesse üksikisiku tulumaksu ning töötajate ja pensionäride tasutud sotsiaalkindlustusmaksid.

⁹ [Net pension replacement rates | OECD.](#)

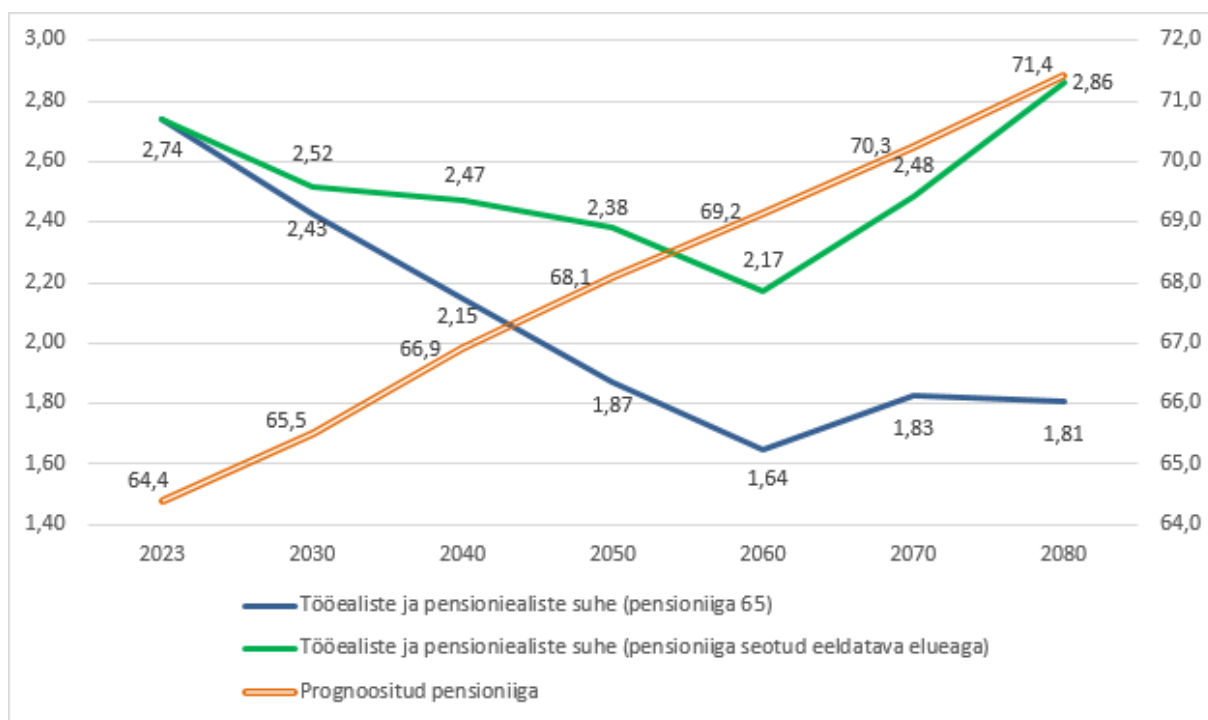
Allikas: Eurostat

Pensioniea tõstmine on Euroopa Liidu liikmesriikides laialdaselt kasutusele võetud meede, et leevendada demograafilist survet riiklikele pensionisüsteemidele. Mitmes riigis on vanust tõstetud või see on järk-järgult tõusmas 67. eluaastani. Lisaks on ELi 27 liikmesriigist 11 otsustanud siduda pensioniea edasise tõusu automaatselt eeldatava eluea pikenemisega.¹⁰

Vanaduspensioniea muutmine mõjutab tööealiste ja pensioniealiste suhet. Kehtiva vanaduspensioniea järgi väheneks prognoositavalt tööealiste ja vanaduspensioniealiste suhe 2023. aasta 2,74-lt 2080. aasta 1,81-ni. Eelnõus esitatud pensioniea tõstmise muudatus parandab tööealiste ja pensioniealiste suhet ning aastaks 2080 on suhe eeldatavalt taas üle 2,8 (joonis 3).

Joonis 3. Tööealiste ja pensioniealiste suhe aastatel 2023–2080

¹⁰ [The 2024 pension adequacy report-KE0224568ENN.pdf](#).

Allikas: Statistikaamet, Sotsiaalministeeriumi arvutused

Märkus: 2023. aastal tööealised 20–63, pensioniealised 64+ ja muudetud vastavalt pensioniea tõusule, st 2080. aastal tööealised 20–70, pensioniealised 71+

Ebasoovitavate mõjude risk

Pensioniiga on seotud eeldatava elueaga nii, et pensioniea muutus sõltub 65-aastaste inimeste eeldatava eluea muutusest. Et vältida eeldatava eluea kõikumise mõju (st eeldatava eluea muutus võib kõikuda aasta varasemaga võrreldes suhteliselt suurtes piirides), on võetud pensioniea muutmisel aluseks viie aasta libisev keskmine. Võimalike teadlikkusega seotud riskide maandamiseks kehtestatakse vanaduspensioniiga kaks aastat varem, et pensionile jääjatele oleks see enne teada (iga aasta detsembris kehtestatakse üle-ülejärgmise aasta vanaduspensioniiga). Samuti on riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud, et vanaduspensioniiga ei saa tõusta rohkem kui kolm kuud aastas.

Ebasoovitav mõju võib ilmnedagi juhul, kui tööturg ei ole piisavalt paindlik ning sellest tulenevalt jäävad vanemaealised tööturul eemale ja vajavad täiendavat abi majandusliku toimetuleku tagamisel. Analüüsid näitavad, et vanemaealistel (55–64-aastased) on töötuks jäämisel uue töökohta leidmine tunduvalt raskem kui noorematel töötajatel. Vanemaealiste töötuse määr on küll madalam üldisest töötuse määrast, kuid teisalt on nende töötõhusus pikaajalisemad või langetakse üldse tööturul välja.¹¹ Riski maandamiseks on oluline arendada vanemaealiste töötajate hõives püsimiseks töötuse ennetamise meetmeid: töövõime jätkusuutlikkuse tagamine, täiend- ja ümberõppe soodustamine, koondamistele reageerimine, elukestva õppe põhimõtete ja tööandjate vajadustele vastavate koolituste arendamine ning tööturuteenuste osutamine pensionieas töötajatele tööturul väljalangemise vältimiseks.¹² Ka võib suurendada vajadus osaajaga töötamise võimaluste järele.

Käesoleval ajal pakutakse vanemaealistele inimestele Eesti Töötukassa kaudu erinevaid tööturuteenuseid ja mitte ainult tööd kaotades, vaid ka tööturul konkurentsivõime säilitamiseks. Muuhulgas pakutakse töötust ennetava paindliku täiendõppe meetmena vanuses 50+ kuni keskmist palka teenivatele töötavatele inimestele tööturukoolitust koolituskaardiga. Alates 1.

¹¹ [Vanemaealised tööturul lopp raport 0.pdf](#).

¹² <https://www.sm.ee/sites/default/files/documents/2023-04/Heaolu%20arengukava%202023-2030.pdf>.

juunist 2025 jõustuva muudatusega lisandusid veel koolituskaardi saajate loetellu vanaduspensioniealised, kellele on määratud soodustingimustel vanaduspension soodustingimustel vanaduspensionide seaduse alusel või väljateenitud aastate pension väljateenitud aastate pensionide seaduse alusel.

Samuti on nii töötul kui töötaval vanemaealisel inimesel võimalus osaleda töötukassa toel ümberõppes saades tasemeõppes osalemise toetust. Tingimuseks on, et inimesel on eri- või kutsealase hariduse omandamisest möödunud vähemalt 15 aastat.

Nii täiend- kui ümberõppeteenustel osalemise aluseks võib olla ka tervisest tulenev takistus, mille tõttu on inimesel vaja töökohta muuta ning vajalike oskuste omandamiseks on võimalik saada nii tööturukoolitust koolituskaardiga kui tasemeõppes osalemise toetust.

Mitmed teadusuuringud toovad välja, et vanaduspensioniea tõus peegeldub tööhõive määra tõusust, kuid kasvab ka töötus. Näiteks Austrias läbiviidud pensionireform (pensioniga tõsteti meestel 60-lt 62-le ja naistel 55-lt 58,25-le) suurendas küll tööhõivet meestel 9,75 protsendipunkti ja naistel 11 protsendipunkti, kuid kasvas ka töötus (meestel 12,5 protsendipunkti ja naistel 11,8 protsendipunkti).¹³ Tööhõive kasv oli suurim kõrgepalgaliste ja tervete töötajate seas, samas valisid madalapalgalised rohkem ennetähtaegse pensioni, töövõimetoetuse või töötushüvitise.

Lisaks toovad mitmed uuringud välja vanaduspensioniea tõstmise võimalikest negatiivsetest mõjudest näiteks mõju inimese tervisele¹⁴ ja heaolule¹⁵ või tervisealase ebavõrdsuse suurenemisele¹⁶. Erinevad uuringud viitavad ka puudetoetuste saajate arvu kasvule.¹⁷

Kokkuvõttes võib ebasoovitavate mõjude riski hinnata keskmiseks. Muudatusel on oluline mõju, kuna puudutab kõiki 1962. aastal ja hiljem sündinud Eesti elanikke. Samas aitab muudatus kaasa tööjõu pakkumise suurenemisele ja pensionisüsteemi finantsilisele jätkusuutlikkusele (sh paraneb tööaliste ja vanaduspensioniealiste suhe).

4.3. Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste korraldusele ja riigieelarvele

Määrus ei mõjuta otseselt riigiasutuste tööd, sest samasisuline määrus on juba valituse poolt 2024. aasta lõpus kehtestatud. Määruses esitatud muudatus ei mõjuta kohalike omavalitsuste korraldust.

Pensionisüsteemi finantsilist jätkusuutlikkust mõjutavad nii majandusareng kui ka rahvastiku vananemine. Rahvastiku vananemisega on oodata tööalise elanikkonna olulist vähenemist võrreldes pensioniealistega. Praeguse olukorra jätkumisel suureneb pensionäride arv, mis tähendab survet pensionikindlustuse eelarvele ja pensioni suurusele. Seetõttu on pensioniea tõusu peamine eesmärk parandada pensionisüsteemi jätkusuutlikkust, suurendades muudatuse kaudu töötavate inimeste arvu ja vähendades pensionäride arvu.

¹³ Staubli, S., Zweimüller, J. (2013) [Does Raising the Early Retirement Age Increase Employment of Older Workers? - PMC \(nih.gov\).](#)

¹⁴ Barschkett, M., Geyer, J., Haan, P. (2022) [A higher retirement age has negative health effects.](#)

¹⁵ Pilipiec, P., Groot, W., Pavlova, M. (2020) [The Effect of an Increase of the Retirement Age on the Health, Well-Being, and Labor Force Participation of Older Workers: a Systematic Literature Review.](#)

¹⁶ Bellaby, P. (2006) [Can They Carry on Working? Later Retirement, Health, and Social Inequality in an Aging Population \(researchgate.net\).](#)

¹⁷ Duggan, M., Singleton, P., Song, J. (2005) [Aching to Retire? The Rise in the Full Retirement Age and its Impact on the Disability Rolls \(nber.org\);](#) Finnish Centre for Pensions (etk.fi; 15.06.2023) „Rising retirement age reflected in rising employment rate – unemployment and disability have also increased“; Soosaar, O., Puur, A., Leppik, L. [Kas pensioniea kergitamine pikendab tööelu? Eesti pensionireformi näitel](#), Eesti Pank, Publikatsioonid 3/2020.

Eestis rahastatakse vanaduspensione (I sammast) peamiselt jooksvast sotsiaalmaksust, aga ka riigieelarve muudest tuludest. Riikliku pensionikindlustuse kulud olid 2023. aastal kokku 2,7 miljardit eurot.¹⁸ Oluline tegur, millega saab mõjutada pensionikindlustuse jätkusuutlikkust, on pensioniiga. Pensioniiga saab tõsta ühekordsete otsustega, kuid samas on võimalik ja otstarbekam kasutada automaatselt kohanduvaid mehhanisme (AKM), mis kohandavad pensioniiga vastavalt objektiivsele statistikale.¹⁹

Pensioniea tõusu põhjalik mõju riigi tuludele ja kuludele on välja toodud riikliku vanaduspensioni jätkusuutlikkuse 2016. aasta analüüsis.²⁰ Kui muud tegurid jäävad samaks, on pensioniea tõusu mõju eelarvele eeldatavalt positiivne, sest inimesed töötavad kauem, mis suurendab maksutululu ja vähendab pensionikulutusi.

Samas juhib Orsolya Soosaare, Allan Puuri ja Lauri Leppiku uuring „Kas pensioniea kergitamine pikendab tööelu? Eesti pensionireformi näitel”²¹ tähelepanu sellele, et Eestis võib pensioniea tõstmise mõju olla väiksem võrreldes teiste riikidega. Aastatel 2002–2011 toimunud reform, kus naiste pensioniiga tõusis Eestis 3,5 aasta võrra, suurendas küll tööhõivet, kuid reformi mõju oli väiksem kui teistes riikides. Pensioniea tõstmise mõju nõrgestasid Eestis pensionide madal tase ja pensionisüsteemi reeglid, mis võimaldasid jääda ennetähtaegsele vanaduspensionile pensionile madalama pensioniga. Samuti näitas uuring, et tööturult lahkumine toimus tihti juba enne pensioniikka jõudmist töövõimetuspensioni kaudu. Lisaks leiti, et ennetähtaegse pensioni ea tõstmine mõjutas vähem kõrgharidusega inimesi ja maapiirkondade elanikke, kuid rohkem neid, kellel sisserändaja taust. Töötushüvitiste väljavõtmine suurenes samuti, mis vähendas pensionireformist tulenevat eelarvekokkuhoidu.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne täiendavaid kulusid, sest määrusega kehtestatakse vanaduspensioniga, mis on juba valitsuse poolt 2024. aasta lõpus 2027. aastaks kehtestatud.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. novembril 2025. Vastavalt määruse §-le 2 rakendatakse määrust alates 1. jaanuarist 2027. aastal.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi kaudu kooskõlastamiseks ja teadmiseks Rahandusministeeriumile ja Sotsiaalkindlustusametile.

¹⁸ Statistika | Sotsiaalkindlustusamet.

¹⁹ Eesti pensionisüsteemi jätkusuutlikkuse analüüs [sotsiaalministeerium.pdf \(sm.ee\)](#).

²⁰ Vanaduspensioni jätkusuutlikkuse analüüs 2016.pdf (sm.ee).

²¹ Soosaar, O., Puur, A., Leppik, L. Kas pensioniea kergitamine pikendab tööelu? Eesti pensionireformi näitel. Eesti Pank, Publikatsioonid 3/2020.